

NORGES TEKNISK- NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET INSTITUTT FOR KJEMI

TKJ4160 FYSIKALSK KJEMI GK, VÅREN 2006

Fredag 19. mai 2006 Tid: 9.00-13.00

Faglig kontakt under eksamen: Førsteamanuensis Claire Chassagne, tlf. 99368176

Hjelpemidler: Typegodkjent lommekalkulator med tomt minne

Aylward og Findlay: SI Chemical Data

Rothman

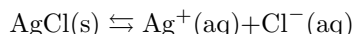
Vedlagt formelsamling

Oppgavene veies slik: Oppgave nr 1:2:3 =3:3:4

Oppgave 1

Vi ønsker å bestemme løselighetsproduktet til AgCl ved hjelp av en elektrokjemisk celle.

a) Foreslå to halvcellereaksjoner som gir oss likevekten

Beregn E^0 for cellen.

b) Beregn likevektskonstanten (løselighetsproduktet) og løseligheten.

Bruk $E^0 = -0.60$ V hvis du ikke fant svaret i a). Anta ideell løsning.

c) Hvordan vil du bestemme løselighetsproduktet ved ledningsevne målinger?

Oppgave 2

Vi betrakter en harmonisk oscillator med Schrödingerligning:

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2}{dx^2} \Psi(x) + \frac{1}{2} m (2\pi\nu)^2 x^2 \Psi(x) = \Psi(x) E$$

Her er m partikkelens masse og ν er frekvensen.

a) Gitt bølgefunksjonen

$$\Psi(x) = \left(\frac{2m\nu}{\hbar} \right)^{1/4} \exp\left(-\frac{m\pi\nu}{\hbar} x^2 \right)$$

Vis at denne funksjonen er en løsning til den ovenstående Schrödingerligningen og bestem energien E .

b) Vi betrakter nå N gassmolekyler ved temperaturen T og antar at Boltzmanns fordeling gjelder, dvs

$$\frac{n_i}{N} = \frac{\exp(-\varepsilon_i/kT)}{\sum_i \exp(-\varepsilon_i/kT)}$$

Bestem et uttrykk for forholdet n_k/n_m mellom okkupasjonen (befolkningen) av disse to energinivåer, og vis at dette er uavhengig av partisjonsfunksjonen og avhengig av energiforskjellen $\Delta\varepsilon = \varepsilon_k - \varepsilon_m$.

c) Vi antar nå at det finnes bare 2 mulige tilstander for molekylet: ε_1 og ε_2 , slik at $\Delta\varepsilon = \varepsilon_2 - \varepsilon_1 > 0$. Finn et uttrykk for n_2/N som funksjon av $\Delta\varepsilon$ og plott denne som funksjon av kT . Diskuter de to grensene $kT = 0$ og $kT = \infty$, og beskriv systemets tilstander i disse to grensene.

Oppgave 3

a) Betrakt et system med to komponenter. Fasediagrammet er vist i figur. Beskriv systemets tilstand i A og B i diagrammet.

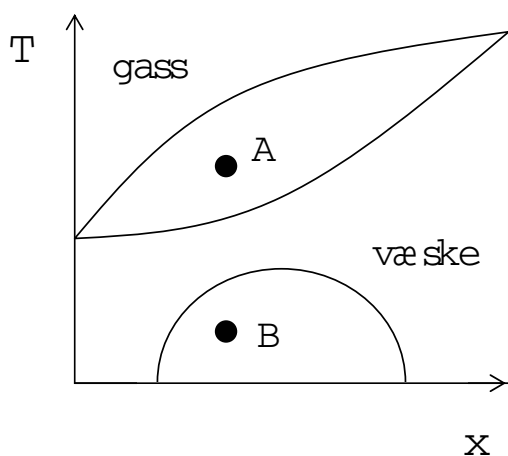
b) Vi antar at gassblandingen i diagrammet er ideell slik at kjemisk potensial av komponent 1 og 2 er:

$$\mu_{\text{gass},i} = \mu_{\text{gass},i}^0(T) + RT \ln p_i/p^0 \quad (1)$$

Her er p_i er partialtrykket av i ($i = 1, 2$) og p^0 er standard trykk. Standardtilstanden μ_i^0 er en funksjon av T . Vis at Gibbs energi for blanding av to rene komponenter (n_1 mol av komponent 1 og n_2 mol av komponent 2) til en ideell væskeblanding er:

$$\Delta_{\text{mix}}G = RT \left[n_1 \ln \frac{n_1}{n_1 + n_2} + n_2 \ln \frac{n_2}{n_1 + n_2} \right] \quad (2)$$

Hva er endringene i blandingsvolum $\Delta_{\text{mix}}V$ og entalpi $\Delta_{\text{mix}}H$ for blandingen? Forklar hva svarene betyr.

c) Betrakt nå en reell oppløsning med Gibbs blandingsenergi:

$$\Delta_{\text{mix}}G = RT \left[n_1 \ln \frac{n_1}{n_1 + n_2} + n_2 \ln \frac{n_2}{n_1 + n_2} \right] + A \frac{n_1 n_2}{n_1 + n_2} \quad (3)$$

Her er A en positiv eller negativ parameter som er avhengig av de kjemiske egenskapene til komponentene, men uavhengig av temperaturen. Forklar med ord hva leddet som inneholder A beskriver. Vis at

$$\begin{aligned} p_1 &= x_1 p_1^0 \exp\left(\frac{Ax_2^2}{RT}\right) \\ p_2 &= x_2 p_2^0 \exp\left(\frac{Ax_1^2}{RT}\right) \end{aligned} \quad (4)$$

Her er $x_i = n_i/(n_1 + n_2)$ molfraksjonen av komponent i , mens R og T har sin vanlige betydning.

d) Definer aktiviteten og aktivitetskoeffisienten til komponentene. To studenter bestemmer på laboratoriet at aktivitetskoeffisienten γ_1 til komponent 1 er 2,0 ved temperaturen $T = 25^\circ\text{C}$ for $x_1 = 0,4$. Hvilken verdi vil det gi for A ?

Skisser p_1 som funksjon av x_2 for $A < 0$, $A = 0$ og $A > 0$ (Hjelp: bestem vinkelkoeffisienten til kurven i $x_2 = 0$ og $x_2 = 1$). Er komponent 1 og 2 fullstendig blandbare ved alle temperaturer?